

2010

ЖОВТЕНЬ №23

УНІВЕРСИТЕТ

Видання Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. Василя Стефаника

70! Для науки - це крок!

*Нам ще вчитись, навчати й творити,
Торувати свій шлях до зірок
І у пошуку істини жити*

Пізнаємо. Навчаємо. Виховуємо

Дорогі колеги, працівники, студенти!

Вітаю вас зі славним ювілеєм Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника!

Довгий шлях пройшов наш вищий навчальний заклад, адже 70 років – значний відрізок часу і поважний вік. За цей період з невеликого вчительського інституту виріс потужний навчальний та науковий заклад, один з найбільших у Західній Україні.

Ми розуміємо, що сучасний університет виник не на порожньому місці. Над його розбудовою працювали цілі покоління, починаючи від керівників вишу і закінчуючи його

студентами. І ми вдячні всім, хто будував наш університет, зміцнював і розширював його навчальну і наукову базу, давав міцні знання майбутній інтелігенції. Тут працювали і працюють талановиті педагоги і вчені. Багато наших випускників стали відомими людьми і прославляють свою alma mater в Україні та за її межами.

Сьогодні університет – це великий навчальний і науковий центр. Тисячі студентів отримують у ньому необхідні знання, щоб стати гідними громадянами України, працювати на її славу.

Численний професорсько-викладацький колектив, продовжуючи кращі традиції минулого, сіє зерна знань, виховуючи свідомо мислячих українців. У десятках наукових лабораторій самовіддано працюють над новими технологіями відомі вчені. Постійно дбає про відповідний стан університету господарсько-технічний персонал.

Щира подяка вам за відданість, терпіння та нелегку щоденну працю. Бажаю всім міцного здоров'я та успіхів у досягненні ваших прагнень, а студентам – підкорити нові вершини знань та високих мрій і майбуття!

Ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, член-кореспондент НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор Богдан Остафійчук

У часі відзначення 70-річчя університету в нашого ректора додалося нагород. За заслуги перед Українською Православною Церквою Київського Патріархату і розбудову української державності він нагороджений Орденом Преподобних Іова і Феодосія Манявських

Університет у моєму житті

Для багатьох поколінь людей тут почалася дорога у великий світ. У нашому закладі професійно формуються фахівці, які працюють у всіх галузях суспільного життя. Під керівництвом мудрих наставників виховуються мислячі українці, які здатні змінити світ на краще.

Віталій Кононенко, академік НАПУ, почесний ректор

— Університету лише 18 років, а це вік зовсім молодого людини. Тому в нього ще все попереду: і справжня зрілість, і мудрість, яка вимагає випробування часом. Наш університет з молодих та ранніх.

Здається, що було неможливо досягнути так багато. Передовсім, я радію, що в університеті склався потужний загін професорів, без яких такий заклад взагалі не може функціонувати. Серед них багато таких, що вже увійшли в когорту найвідоміших в Україні вчених. Радію я і з приводу щорічного поповнення студентства. Стає все більше освічених молодих людей, які щиро прагнуть одержати високи знання. Університет живе повнокровним життям. Слава Університету!

Степан Пушик, кандат філологічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв, лауреат премії імені Тараса Шевченка

— 3 університетом пов'язаний ще з 1964 року. Тут я навчався на філологічному факультеті, а 1987 року прийшов сюди працювати. Тут мої вихованці, літератори, друзі. Прикарпатський університет — це величезна частина мого життя, моїх спогадів і думок.

Ігор Цепенда, доктор політичних наук

— Університет — це платформа, яка дозволила сформувати свій світогляд. Яка не тільки дала знання, а й осмислення процесів, що відбуваються в суспільному житті, у взаєминах між людьми, сформувала як наукову, так і життєву позицію. Університет — це також коло науковців, друзів, однодумців, які мають спільні наукові і життєві пріоритети.

Дмитро Фреїк, заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії наук вищої школи України, директор Фізико-хімічного інституту, Почесний Соросівський професор.

— Моїм життєвим кредо є слова римського філософа-стоїка Сенеки: "Якщо хочеш жити для себе, живи для інших". Значною мірою його вдається реалізувати завдяки alma mater — Прикарпатському національному. Тут навчався, отримав ази науки, зріс як науковець, викладач, здобув наукові ступені і визнання. Схиляю низько голову перед студентами, науковцями, викладачами університету за можливість бути серед них!

Михайло Яцура, професор кафедри матеріалознавства і новітніх технологій, кандидат фізико-математичних наук

— Університет для мене — це все. Я тут навчався, працював, працюю. 40 років життя віддав йому і ніколи про це не шкодував.

Мар'яна Тицька, студентка II курсу Юридичного ін-ту

— Моя майбутня професія полягає в допомозі людям, їхньому захисті. Коли я визначилася зі спеціальністю, то подала документи в Прикарпатський. Чому саме сюди? Тому, що цей найперший з університетів Івано-Франківська вже протягом багатьох років залишається одним з найкращих.

Наталія Куцмида, студентка I курсу факультету іноземних мов

— Університет — слово для мене дуже захоплююче. Вивчаю 4 мови, а це, на мою думку, є потрібним у наш час. Це також сходинок до майбутньої кар'єри, адже мрію стати викладачем. Я впевнена в тому, що вибрала гідний навчальний заклад і ніколи не пошкодую про це.

Володимир Великий, директор Інституту туризму, доктор історичних наук

— У моєму житті Прикарпатський університет є особливим не тільки тому, що я тут працюю, а ще й тому, що сам є його випускником. Цього-річ alma mater виповнюється 70 років, а Інституту туризму — 7. Досить символічно, як на мене.

Метою створення інституту було навчання і випуск висококваліфікованих спеціалістів у галузі туризму і готельного господарства, що могли б розвивати інфраструктуру нашого краю, який багатий на мальовничу природу, гостинних людей та історико-культурну спадщину.

Лілія Туровська, молодший науковий співробітник Фізико-хімічного інституту

— Я ніколи не думала, що університет стане для мене настільки рідним і близьким. Він наче моя друга домівка. Тут я займаюся науковими дослідженнями, знаходжу підтримку і розраду. Тут живе половинка мого серця. Робочий колектив — це люди, що мають спільні зі мною інтереси, які допомагають мені в становленні як спеціаліста, так і людини.

Роман Лазарович, студент V курсу Інституту туризму

— Я навчаюся в Інституті туризму, тому що бачу великі перспективи своєї майбутньої професії. Прикарпатський обрав, бо він готує гідних спеціалістів, дає великий багаж теоретичних знань, а також можливість проходити практику за кордоном.

Віхи становлення університету

Учительський інститут

Плотницький Ф.І.

15 квітня 1940 року постановою Ради Народних Комісарів УРСР № 461 у Станіславі було відкрито Учительський інститут з дворічним терміном навчання і трьома факультетами: філологічним (з відділами української та російської мови і літератури), історичним та фізико-математичним.

Директором інституту призначено викладача педагогіки Станіславської педагогічної школи

І-й випуск студентів-заочників Станіславського Учпт. Ін-ту 28 І 1947р.

Федора Плотницького. Інститут розміщувався в приміщенні колишньої торгівельної (купецької) гімназії, де з жовтня 1939 року діяла педагогічна школа. Перед початком Другої світової війни в інституті на обох курсах денним, вечірнім, заочним навчанням було охоплено вже 900 студентів. Тут працювали 42 викладачі, з них два — доценти.

В роки німецької окупації Станіславський учительський інститут припинив свою діяльність. Майно

Божко Т.З.

було розграбоване, будинок спалений.

Після звільнення Прикарпаття від німецьких окупантів постановою Ради Народних Комісарів УРСР від 30 серпня 1944 дозволено поновити в Станіславі

роботу Учительського інституту з трьома навчальними факультетами. Контингент прийому на перший курс був 180 чоловік. На другий курс 1945 року з фронтів повернулося 18 чоловік. Тоді директором інституту був призначений Трохим Божко, який обіймав цю посаду до 1949 року.

Кількість випускників збільшилась до 213 чоловік. Цього року на посаду директора призначений В. Буяло. Під час його керівництва інститут отримав статус вищого навчального закладу.

За період діяльності Станіславського вчительського інституту його закінчили і отримали дипломи вчителів із середньою спеціальною освітою 1517 випускників.

На фото: студенти II курсу фізмату зі своїми викладачами (1949 р.)

11 серпня 1950 року спільною постановою Міністерства освіти УРСР та Управління у справах вищої школи при Раді Міністрів УРСР за № 848/125 Станіславський учительський інститут був реорганізований у вищий навчальний заклад — педагогічний інститут з чотирирічним навчанням і трьома факультетами.

Цього року директором інституту був призначений кандидат фізико-математичних наук, доцент Костянтин Швецов. За час його керівництва остаточно закінчено відбудову головного навчального корпусу, чоловічого і жіночого гуртожитку на 200 місць. Зростає кількість викладацького колективу та його науковий потенціал (1952-1953 рр. працювало 50 викладачів, з них 10 доцентів і кандидатів наук), посилилась наукова робота. 1953 року інститут закінчили 217 випускників стаціонарного навчання.

У жовтні 1953 директором інституту призначений Григорій Гречух, перший і єдиний керівник педагогічного інституту, уродженець Прикарпаття. За час його керівництва (1953-1956) інститут зміцнив свою матеріальну базу. Посилилась наукова робота викладачів та їх професійна кваліфікація. Тільки за 1953-1954 рр. захищено 7 кандидатських дисертацій. З 1956 почали виходити «Наукові записки Станіславського педагогічного інституту».

1955 відбулося об'єднання Коломийського вчительського інституту зі Станіславським педагогічним, а 1956 інститут повністю перейшов на підготовку вчителів широкого профілю зі спеціальностей «Українська філологія й історія», «Російська філологія й історія», «Фізика, математика і креслення». Термін навчання збільшився до 5 років. Цього року диплом отримав 491 студент стаціонарного навчання та 222 — заочного.

1957 року відбувся перший набір на спеціальність «Українська філологія, музика і спів». Цього року інститут закінчили 520 студентів-заочників. У цей короткий термін навчальний заклад очолював кандидат історичних наук Іван Шевченко. На цій посаді його замінив завідувач кафедри

Віхи становлення університету

Педагогічний інститут

Керівники інституту в 1945-1986 рр.

Буяло В.А.

Швецов К.І.

Гречух Г.Т.

Шевченко І.Р.

Кравець В.М.

Устенко О.А.

Васота І.К.

Кучерук І.М.

марксистсько-ленінської філософії, кандидат філософських наук Василь Кравець. За період його керів-

Цього ж року ректором інституту призначено кандидата економічних наук, доцента Олександра Устенка.

та російської мови і літератури розділено на окремі кафедри мови і літератури та зарубіжної літератури. 1971 на філологічному факультеті була введена спеціальність «Англійська мова». 1973 створена відповідна кафедра, а наступного року — кафедра іноземних мов. 1975 відкрито факультет іноземних мов, на якому (крім англійської) створено кафедру німецької мови.

На фото: Івано-Франківський державний педагогічний інститут (1969 р.)

За період його 13-річної діяльності проведена велика робота зі зміцнення та розширення матеріально-технічної, навчально-виховної та наукової бази інституту, покращення житлово-комунального забезпечення студентів і викладачів.

1971 на фізико-математичному факультеті на базі кафедри математики відкрито окрему кафедру математичного аналізу, а 1972 — кафедру методики викладання фізики і ТЗН.

1967 на музично-педагогічному факультеті на базі єдиної кафедри музики і співів створено дві — теорії, історії музики та гри на музичних інструментах і методики музичного виховання, співів і диригування. На

1968 на історико-філологічному

ництва інститутом 1959 року відбувся перший набір на спеціальність «Методика і педагогіка початкової освіти». 1963 до інституту приєднано загальнонауковий факультет — філію Чернівецького університету. Бібліотеку, що нараховувала вже 215 тисяч книг, перенесено до більшого приміщення на вул. Шевченка, 32 з окремим книгосховищем. Споруджено нове приміщення гуртожитку на 200 місць. Розбудовується новий навчальний корпус інституту.

Збільшився контингент викладачів та їх науковий потенціал. Коли 1961-62 рр. в інституті працювали 94 викладачі (27 доцентів, кандидатів наук), то 1963-64 рр. тут було вже 134 викладачі (29 доцентів, кандидатів наук). 1967 дипломи вчителів отримали 596 студентів стаціонарного та 265 заочного навчання.

факультеті створено кафедру історії СРСР та УРСР і загальної історії, а 1970 — кафедру теорії та методики піонерської та комсомольської роботи, що готували спеціалістів-викладачів історії та суспільствознавства і методистів виховної роботи. 1972 і 1977 на історичному факультеті вперше захищено дві докторські дисертації. 1967 кафедри української мови і літератури

На фото: святкування 100-річчя з дня народження В. Стефаніка в педінституті. Виступає ректор О. Устенко

Віхи становлення університету

Педагогічний інститут

факультеті виникла низка колективів художньої самодіяльності: вокально-інструментальний ан-

лювались понад 700 студентів. 1976 здано в експлуатацію студентський гуртожиток № 5 на 200 місць.

На фото: зустріч поета Д.Павличка зі студентами Станіславського педінституту (1980 р.)

самбль «Верховинка» (1968), інструментальний квартет «Усмішка» (1969), вокальний квартет «Легінь» (1969), вокально-інструментальний ансамбль Гуцулочки» (1970). 1970 вокально-інструментальний ансамбль «Опришки» дебютував на сцені Київського палацу «Україна». 1978 ансамблю «Росинка» присвоєно звання народного. Усі вони представляли українське народне мистецтво за межами України.

1968 почала діяти кафедра політичної економії, а 1972 — історії КПРС. 1977 створена кафедра цивільної оборони і медичної підготовки. Цього ж року відкрито факультет підготовки і підвищення кваліфікації директорів шкіл та їх заступників. На факультеті проходили перепідготовку керівники шкіл західних областей України. З 1980 на факультеті почала діяти кафедра наукових основ управління школою.

1970 при педінституті відкрито підготовчий відділ. 1969 поблизу обласного центру на площі 10 га закладено науково-дослідне поле. Згодом воно було перетворене в дендрологічний парк, який входить до складу природно-заповідного фонду України і носить зараз ім'я його засновника З. Павлика.

1974 спільно з Івано-Франківським інститутом нафти і газу при педінституті створено профілакторій «Здоров'я», а в селищі Ворохта — спортивно-оздоровчий табір «Карпати», де щорічно оздоров-

1980 з нагоди 40-річчя інституту при ньому відкритий Музей історії інституту та освіти на Прикарпатті.

У січні 1971 відповідно до постанови Ради Міністрів УРСР про відзначення сторіччя з дня народження класика української літератури В.С. Стефаника

Франківському державному педагогічному інституту присвоєно ім'я письменника. Контингент студентів за період керівництва інститутом О. Устенком виріс з 506 студентів до 963. Збільшилась кількість викладачів інституту. 1980 їх було вже 224. У березні 1980 ректором інституту призначено завід-

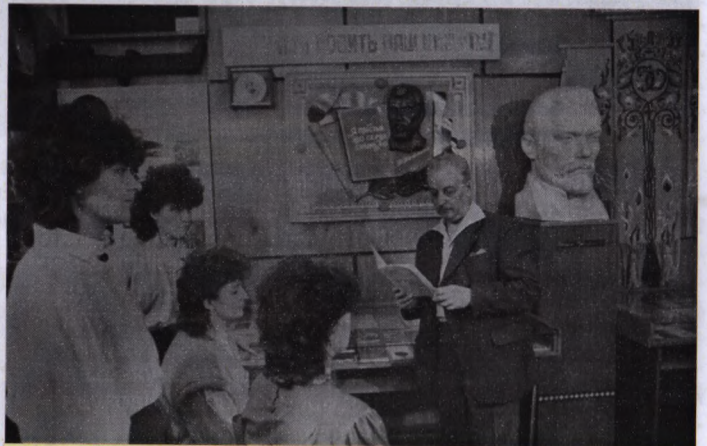
увача кафедри історії СРСР і УРСР, доктора історичних наук, професора Івана Васюту, якого замінив на цій посаді у вересні 1982 року кандидат фізикоматематичних наук, доцент Іван Кучерук, що керував інститутом до 1986 року. За цей період 1981 року було відкрито при фізикоматематичному факультеті відділ образотворчого мистецтва, креслення і праці. Він став базою для створення відповідної кафедри, а пізніше — художньо-графічного факультету. 1986 ректором інституту став доктор філологічних наук, професор Віталій Кононенко. 1987 створено художньо-графічний факультет, а 1988 — науково-дослідну лабораторію фізики

магнітних плівок Інституту металофізики АН України та Івано-Франківського педагогічного інституту імені Василя Стефаника. Цього року інститут отримав експериментальну базову школу № 23 в Івано-Франківську і дитячий спортивно-оздоровчий табір «Зірка» (тепер «Смерічка») в с. Микуличин.

1988 інститут став вищим навчальним закладом першої категорії, а кількість студентів перевищила 5,5 тис. чоловік.

1990 на філологічному факультеті запрацювала кафедра загального і порівняльного мовознавства, а на історичному — кафедра історії України.

За період діяльності педагогічного інституту з його стін вийшло майже 30 тис. учителів, з них понад 10 тис. працювали й продовжують працювати в школах Івано-Франківщини. Навчально-виховну і науково-дослідну роботу на час реорганізації в інституті вели 332 викладачі, серед них 13 докторів наук, професорів і 130 кандидатів наук, доцентів. Діяло 8 факультетів, 5 загальнонаукових кафедр та підготовчий відділ.

На фото: заняття зі студентами в Музеї історії інституту та освіти на Прикарпатті веде доцент В. Полек (1989 р.)

Тут працювали відомі вчені — фізик П. Киричок; філологи І. Ковалик, В. Полек, Л. Кіліченко, Ф. Сергєєв; педагоги С. Бабишин, М. Стельмахович, Б. Ступарик; історики Ю. Патлажан, М. Рехтман; мистецтвознавець і художник М. Фіголь; заслужені артисти та працівники культури Б. Крих, В. Їжак, В. Лужний, В. Пащенко та ін.

Віхи становлення університету

Прикарпатський національний університет

Указом Президента України від 26 серпня 1992 року на базі Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника створено Прикарпатський університет

Кононенко В.І.

Остафійчук Б.К.

Цього ж року при історичному факультеті відкрито юридичний відділ зі спеціальності «Правознавство» і кафедру теорії та історії держави і права, а на педагогічному факультеті – кафедри загальної та експериментальної психології і соціальної та педагогічної психології.

1993 в університеті створено економічний факультет і відкрито кафедру фінансів і бухгалтерського обліку. Почав діяти науково-методичний центр «Українська етнопедагогіка і народознавство» АПН України та Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Цього ж року відкрито низку нових кафедр: на філологічному – слов'янських мов і світової літератури; на історичному – історії слов'ян; на фізико-математичному – фізики твердого тіла та теоретичної і експериментальної фізики; на художньо-графічному – образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

1994 в університеті створено відділ регіональних проблем Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України та Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Почав працювати окремий юридичний факультет, а на фізико-математичному – кафедра хімії і металофізики.

20 січня 1995 на території університету відкрито пам'ятник Василеві Стефанику. Цього ж року започатковано філософський факультет з кафедрою релігієзнавства, а на педагогічному – кафедру історії педагогіки і українознавства. 1996 в університеті почав діяти науководослідний Інститут українознавства. На юридичному факультеті відкрито кафедри цивільного права і процесу та кримінального права і процесу, а на музичному – кафедру музики і хореографії.

1997 відкрито факультет фізичної культури і спорту з кафедрою теорії і методики фізичного виховання, Гуманитар-

ний інститут, Юридичний коледж та закладено Ботанічний сад.

1998 року відкрито Мукачівський інститут-філію Прикарпатського університету, факультет економіки, права і дизайну в Калуші та Рахівський відділ педагогічного факультету університету, природничий факультет з кафедрами біології, біоорганічної хімії та анатомії фізіології; на історичному факультеті – кафедру всесвітньої історії, а на економічному – менеджменту і маркетингу.

1999 університет отримав четвертий рівень акредитації. Цього ж року створено Фізико-хімічний інститут, відкрито Коломийський інститут та Педагогічний коледж.

Відкрито відділ університету в Долині. На факультеті фізич-

На філософському факультеті відкрито кафедру педагогічної і вікової психології, а на історичному факультеті – кафедру історіографії і джерелознавства. Кафедру фінансів і бухгалтерського обліку реорганізовано на кафедру обліку і аудиту. На фізико-математичному факультеті створено кафедру радіофізики і електроніки, а кафедру металофізики перейменовано на кафедру фізичного матеріалознавства і новітніх технологій.

2001 на базі педагогічного факультету почав діяти Педагогічний інститут, а на базі художньо-графічного та музичного факультетів – Інститут культури і мистецтв.

На фото: 1 вересня в університеті

ної культури і спорту створена кафедра спортивних спеціалізацій.

2000 року кафедру філософії і політології поділено на дві кафедри – філософії і політології, а кафедру теорії та історії держави і права на кафедру конституційного, міжнародного та адміністративного права і кафедру теорії та історії держави і права.

Створено Науково-дослідний центр «Педагогіка і психологія вищої школи» Прикарпатського університету імені Василя Стефаника та Інституту вищої освіти АПН України. На фізико-математичному факультеті відкрито кафедру інформатики, а на природничому – агрохімії і ґрунтознавства. У структурі університету створено Ін-

Віхи становлення університету

Прикарпатський національний університет

ститут іноземних мов, а в Чорткові Тернопільської області – відділення Прикарпатського університету.

2002 року рішенням Івано-Франківської обласної ради народних депутатів університету передано Меморіальний музей Степана Бандери в с. Угринів Калуського району. Цього ж року в університеті створено Центр інформаційних технологій, у Педагогічному інституті – кафедру географії та природознавства, в Інституті мистецтв – кафедру театраль-ного мистецтва, а на природничому факультеті – кафедру біохімії. На базі юридичного факультету та Юридичного коледжу розпочав роботу Юридичний інститут. Кафедру обліку та аудиту і економічної кібернетики розділено на кафедру обліку і аудиту та економічної кібернетики, а фізико-математичний факультет – на фізичний факультет і факультет математики та інформатики. Кафедру музики і хореографії реорганізовано в кафедру інструментального мистецтва.

2003 на баланс університету прийнято лабораторно-виробничий корпус ААН України в с. Підпечари. Створено Інститут туризму і менеджменту (тепер Інститут туризму), а в Коломийському інституті – кафедру гуманітарних дисциплін. На природничому факультеті почали діяти лабораторії біохімії та експериментальної біології і заповідних справ.

2004 на факультеті доузівської підготовки розпочато підготовку студентів з Китайської Народної Республіки з метою впровадження спеціальності «Китасзнавство». Створено Центр дистанційного навчання та контролю знань, Центр полоністики, а при Коломийському інституті – кафедру економічно-математичних дисциплін. На базі факультетів філологічного та романо-германської філології почав діяти Інститут філології, а на базі природничого і фізичного факультетів – Інститут природничих наук. Відділ регіональних проблем Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України та Прикарпатського університету імені Василя Стефаника реорганізовано в Науковий центр досліджень українського національно-визвольного руху Прикарпатського університету імені Василя Стефаника та Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. На факультеті фізичного виховання і спорту відкрито кафедру фізичної реабілітації. Почала працювати студентська поліклініка. Наказом Міністерства освіти і науки України від 14.09.2004 року №204 Прикарпатському університету імені Василя Стефаника присвоєно статус національного.

2005 року ректором університету обрано проректора з наукової роботи, доктора фізико-математичних наук, професора Богдана Остафійчука. Цього року в університетській науковій бібліотеці створено відділ комп'ютерного забезпечення діяльності бібліотеки. Кафедру біології і лісознавства Інституту природничих наук поділено на кафедри біології та екології і кафедру лісознавства, а кафедру образотворчого мистецтва реорганізовано на кафедру образотворчого мистецтва і кафедру дизайну. При кафедрі фізичної реабілітації факультету фізичної культури і спорту створено науково-дослідну лабораторію. На базі історичного факультету почав діяти Інститут історії і політології.

2006 року запрацював окремий підрозділ університету – Юридичний коледж. У складі Центру інформаційних технологій почав діяти видавничо-дизайнерський відділ (пізніше – видавництво «Плай»). У Юридичному інституті створено кафедру трудового, еко-

логічного та аграрного права; на факультеті математики та інформатики – кафедру статистики та вищої математики. Кафедра всесвітньої історії і етнології Інституту історії і політології розділена на кафедри всесвітньої історії та етнології і археології. 2008 від Інституту філології відокремився факультет романо-германської філології. Цього року в університеті відкрито Центр дзвонарства та Науково-дослідний центр «Психологія розвитку особистості».

2009 організовано Науково-освітній центр Українського козацтва та лабораторію математичного моделювання. У структуру університету включено Коломийський коледж естрадного та циркового мистецтва.

2010 в університеті створено лабораторію статистичного аналізу.

Нині в складі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 10 навчальних та 3 науково-дослідні інститути, 7 факультетів, 3 коледжі, 12 науково-дослідних центрів, 80 кафедр, 35 науково-дослідних лабораторій. Підготовка спеціалістів у навчальних закладах університету здійснюється за освітньо-кваліфікаційними рівнями молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр за 38 напрямками. Середньорічний контингент студентів складає близько 18.5 тис. осіб.

Навчально-виховну роботу здійснюють 883 штатні викладачі (82 доктори наук, професори і 516 кандидатів наук, доцентів). Серед них 1 член-кореспондент НАН України, 3 академіки та члени-кореспонденти галузевих академій наук України, 4 народні артисти України, 12 заслужених діячів науки і техніки України, 4 заслужених діячів мистецтв України, 7 заслужених артистів України, 2 заслужені юристи України, 1 заслужений художник України, 6 заслужених працівників освіти України, 14 заслужених працівників культури України, 2 заслужені працівники фізичної культури і спорту України, заслужений тренер України.

На фото: alma mater сьогодні

На фото: alma mater сьогодні

Сімдесят років високої якості навчального процесу

За 70 років діяльності Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, зберігши найкращі традиції вітчизняної вищої школи, активно працює над удосконаленням системи якості освітніх послуг, що відповідає пріоритетам розвитку вищої освіти України і є необхідною умовою для успішної адаптації закладу до зростаючих вимог на ринку освітніх послуг.

Концепція підтримки системи якості освіти

Реалізація цієї концепції здійснюється на всіх етапах формування фахівців: через профорієнтаційну роботу і якісний набір студентів, сучасну організацію навчально-виховного процесу, його науково-методичне, інформаційне та кадрове забезпечення, а також на завершальному етапі, коли здійснюється випуск фахівців, оцінюється їхня підготовка щодо відповідності кваліфікаційним вимогам.

Серед найважливіших напрямів діяльності університету – удосконалення навчального процесу. На це спрямовано навчально-методичну, наукову та організаційну роботу її основних структурних одиниць – дирекцій, деканатів, кафедр, навчально-методичного управління. Забезпечення якості освіти потребує визначення показників рівня знань студентів, здійснення їх аналізу для подальшого коригування і вдосконалення навчального процесу відповідно до державних і галузевих стандартів освіти. Запроваджена в університеті система управління якістю підготовки фахів-

ців передбачає використання оперативної інформації про успішність студентів для вжиття своєчасних заходів. Досить ефективно в цьому напрямі працює Центр дистанційного навчання та контролю знань, створений в університеті 2004 року.

Кафедри як методологічні центри

Вони забезпечують навчальну, наукову та виховну діяльність з підготовки високоосвічених, високопрофесійних кадрів. Упродовж навчального року проводяться методичні семінари, відкриті заняття, співбесіди з обміну досвідом викладання дисциплін, організовується стажування викладачів у інших навчальних закладах та науково-дослідних інститутах відповідного профілю, оновлюються навчальні та робочі програми, тематика курсових і дипломних робіт, рекомендацій та білетів для підсумкового контролю і державної атестації тощо.

З 2004-2005 навчального року університет приступив до апробації кредитно-модульної системи навчання відповідно до основних положень Болонської конвенції. Вченою радою університету 28 листопада 2006 р. затверджено Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Аналіз стану навчальної діяльності університету за кредитно-модульною системою засвідчує, що мають місце адаптовані підходи до впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, які дозволяють всебічно аналізувати результати впровадження цієї системи організації навчального процесу, оптимізувати реалізацію структурно-логічної схеми підготовки фахівців, інтенсифікувати викладання навчальних дисциплін, забезпечити діагностику якості навчання з урахуванням особливостей фахової підготовки.

Враховуючи те, що нова система організації навчального процесу потребує значної методичної роботи, ректорат, дирекції, деканати, кафедри, беручи до уваги особливості навчання за кредитно-модульною системою, проводять значну роботу з осучаснення всіх навчально-методичних матеріалів. Особливу увагу приділяють ство-

ренню електронних навчальних посібників та підручників, широкому впровадженню в навчальний процес елементів дистанційної освіти, нових комп'ютерних технологій тощо. Зазначимо, що протягом 2009-2010 навчального року викладачами університету видано 7 підручників, 16 навчальних посібників з грифами МОН України та 140 навчально-методичних посібників для вищої і середньої школи.

Наші здобутки

Переконливим показником якості підготовки у вищій школі є результати підсумкової атестації, яка визначає відповідність кваліфікаційного рівня майбутніх фахівців державним вимогам. Заслугує на увагу той факт, що достатньо високий рівень підготовки випускників університету неодноразово відзначався впродовж останніх років державними екзаменаційними комісіями, які очолювали провідні науковці та фахівці-практики відповідних галузей.

Про високий рівень підготовки в університеті свідчать також результати щорічних Всеукраїнських студентських олімпіад, міжнародних і всеукраїнських наукових турнірів, конкурсів: 2009-2010 навчального року студенти здобули 33 призові місця. Відповідність підготовки фахівців в університеті державним вимогам неодноразово засвідчували експертні комісії ДАК України, що проводили акредитацію спеціальностей за певними освітньо-кваліфікаційними рівнями. Висновки проведених експертиз обов'язково вимагали не тільки підтвердження відповідності кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення встановленим нормам, а й обов'язкову оцінку знань студентів за результатами виконаних ними комплексних контрольних робіт з фундаментальних, гуманітарних та фахових дисциплін.

Рішенням ДАК від 2 липня 2009 року Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника повторно визнаний акредитованим у цілому за IV рівнем.

Володимир Чобанюк,
проректор
з навчальної роботи

Наукові вершини університету

Проректор з наукової роботи

Іван Миронюк:

“Наша інтеграція у світове співтовариство набуває інноваційного змісту”

Без потужної наукової бази ефективна економіка неможлива

16-20 березня 2010 року університет взяв участь у Міжнародній виставці-презентації «Сучасні навчальні заклади – 2010», де за результатами рейтингового конкурсу «Лідер вищої освіти України» отримав Гран-прі.

Наукові дослідження в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника виконують співробітники 3 науково-дослідних інститутів, 12 науково-дослідних центрів, 9 навчальних інститутів, 6 факультетів, 80 кафедр, 35 науково-дослідних лабораторій. Функції управління науковою діяльністю в університеті ректор та проректор з наукової роботи здійснюють через науково-технічну раду, яка є колегіальним дорадчим, консультативним та експертним органом з питань наукової діяльності.

В університеті здійснюють як фундаментальні, так і прикладні наукові дослідження, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету МОН України, зі спеціальних коштів, відповідно до укладених договорів, з фондів закордонних структур та коштів університету. Протягом року тривала робота над 11 науково-дослідними роботами, які фінансувалися з коштів загального фонду держбюджету на суму 920 тис. гривень, 6 науково-дослідних робіт, які фінансувалися за рахунок спецкоштів та госпдоговірної науково-дослідної роботи. Колективи кожної кафедри розробляють комплексні теми відповідно до профілю і напрямку наукових досліджень.

Сьогодні особливо актуальними є науково-дослідні роботи, спрямовані на розробку методів отримання нових функціональних наноматеріалів і дослідження можливості їх застосування в пристроях перетворення, гене-

рації і накопичення енергії. Зважаючи на це і відповідно до постанови президії НАН України в Івано-Франківську відкрито відділення НАН України. Продовжується співпраця університету з НАН України щодо участі наших науковців у комплексній програмі фундаментальних досліджень НАНУ «Фундаментальні проблеми наноструктурних систем, наноматеріалів, нанотехнологій на 2010-2014 рр.». Загальне фінансування програми на 2010 рік становить 190 тис. грн.

Протягом 2009-2010 н. р. науковцями кафедр і наукових підрозділів університету опубліковано 58 монографій, 7 підручників, 16 навчальних посібників з грифом МОН України, 140 навчально-методичних посібників для вищої і середньої школи, наукові статті у фахових виданнях України та за кордоном. Викладачі університету беруть участь у наукових форумах.

В університеті успішно працює комп'ютерна мережа з виходом у Інтернет. Оптимізує свою роботу видавництво «Плай». 2009 року видано 311 найменувань друкованої продукції. За 12 місяців здійснено виконання робіт на суму близько 480 тисяч гривень. Центром інформаційних технологій надано послуг на суму 76 тис. гривень. Щороку видається «Каталог інноваційних пропозицій», з яким можна ознайомитись на веб-сторінці університету.

В аспірантурі навчаються 412 аспірантів. Науково-педагогічні кадри вищої кваліфікації готують за 54 спеціальностями. 2009-2010 н.р. відкрито 3 спеціальності (політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку, музеєзнавство і пам'яткознавство, декоративне і прикладне мистецтво). 2009-2010 н. р. захищено 6 докторських та 58 кандидатських дисертацій. В університеті функціонує 10 спеціалізованих вчених рад для захисту кандидатських і докторських дисертацій (захищено 26 кандидатських дисертацій і 1 докторська). 2010 року постановою президії ВАК України в університеті створено 2 спеціалізовані вчені ради. Торік на придбання літератури та періодичних видань ректорат виділив понад 700 тис. гривень.

Цього року подано 73 заявки на державну реєстрацію права інтелектуальної власності, отримано 72 охоронні документи.

Зпатентовані розробки представлені на міжнародних виставках. Патент «Електродний матеріал для суперконденсаторів» отримав золоту медаль V Міжнародного салону винаходів і нових технологій “Новий час” і Кубок Укрпатенту (автори – ректор Богдан Остафійчук і директор Науково-освітнього центру “Наноматеріали в пристроях генерації та накопичення енергії” Іван Будзуляк).

15-19 червня 2009 року досягнення науковців університету представлені на “XX Харбінському Міжнародному ярмарку з організації економічної та торгівельної співпраці”.

Підписані договори щодо співпраці з рядом навчальних університетів та науково-дослідних інститутів Китаю. Торік університет взяв участь у другій виставці-презентації «Інноватика в освіті України», де отримав диплом лауреата конкурсу, а також відзнаки в номінаціях. Науково-технічні розробки були представлені на міжнародній виставці патентів у м. Далянь (Китай).

За результатами Всеукраїнського конкурсу «Винахід–2009» комплекс винаходів і корисних моделей «Вуглецевий матеріал для електродів суперконденсаторів» став переможцем конкурсу в категорії «Кращий винахід – 2009 в Івано-Франківській області» (авторський колектив – проф. Богдан Остафійчук, проф. Іван Миронюк, проф. Іван Будзуляк).

Постійними і плідними виявилися зв'язки з багатьма вітчизняними та закордонними науковими і навчальними закладами, де щорічно викладачі, аспіранти, студенти підвищують свою кваліфікацію. Фізико-хімічний інститут та фізико-технічний факультет започаткували співпрацю з Інститутом електронної інженерії і промислових технологій АН Молдови, а також з кафедрою електроніки і факультетом комп'ютерних технологій університету Газі Туреччини.

Інститут туризму виграв конкурс на фінансування європейською комісією проекту «Створення мережі центрів дистанційного навчання і перепідготовки кадрів у галузі туризму за розробкою TEMPUS-JPHES».

Науковці університету виграли «Конкурс на створення гендерних освітніх центрів в університетах України». Проект фінансується Програмою розвитку ООН. Філософський факультет уклав угоду з Інститутом релігієзнавства Ягеллонського університету Республіки Польща.

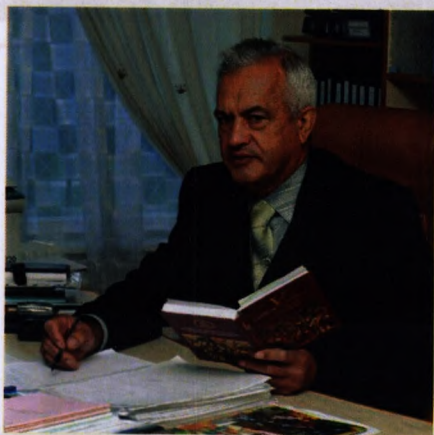
Отже, потенціал наукових досліджень учених університету є значний. У перспективі очікується збільшення кількості наукових проєктів, які будуть реалізовуватися під керівництвом провідних науковців університету. Важливо, щоб їх ідеї та пропозиції завжди були належно поціновані та застосовані як на міжнародному, загальнодержавному, так і на регіональному рівнях.

Студентське самоврядування

Проректор з науково-педагогічної та виховної роботи

Богдан Ковбас:

“Громадська робота, студентське самоврядування є прекрасною школою для майбутніх спеціалістів”

Основою роботи нашого громадянина є професіоналізм, патріотизм та порядність, тому особливу роль у вихованні двох останніх якостей повинні відігравати виховна робота і, зокрема, студентське самоврядування.

Організація та функціонування органів студентського самоврядування в університеті має давні традиції та ґрунтовну основу. Працюють згідно із законом «Про студентське самоврядування», «Положення про студентське самоврядування» в розробці та затвердженні якого вони брали активну участь.

Їх представники входять до складу вченої ради університету та вчених рад інститутів і факультетів.

Головне завданням студента – активна участь у навчально-виховному процесі (наукова, творча, культурно-масова, спортивно-оздоровча робота) та в органах студентського самоврядування інститутів і факультетів.

Для проведення змістовного студентського дозвілля активно функціонують спортивно-тренажерний зал (на базі гуртожитку № 1), басейн (Коледж фізичної культури та спорту), танцювальний хол (використовується для тематичних вечорів відпочинку та проведення спортивних заходів), актові зали на базі інститутів, факультетів, спортивний комплекс «Олімп», зала спортив-

ної боротьби, кімнати відпочинку та спортивні кімнати в гуртожитках.

Співпрацюють з органами студентського самоврядування спортивний клуб «Наука», студентський центр дозвілля, науково-освітній центр українського козацтва, 24 студентські гуртки та клуби.

Останніми роками ректорат, відділ виховної роботи та студентство багато уваги приділяють духовному становленню громадянина. З ініціативи студентів здійснено піші паломницькі походи в Зарваницю, Погоню, Гошів, Почаїв; щороку проводять розколяду та гаївки; студенти беруть активну участь у Хресних дорогах, богослужіннях у Храмах міста й області.

Студентський сенат спів-

рацює з обласними та всеукраїнськими молодіжними організаціями. В питаннях міжнародного обміну наші студенти активно співпрацюють зі студентами польських навчальних закладів (Краківський та Варшавський університети). Вони також беруть участь у міжнародній програмі «Ворк енд Тревел», що поєднує навчальний процес та роботу за кордоном.

Студентський сенат запланував та провів акцію «Студент – це ти», «Студентський куратор», «Містер Університет», «Стефанік квест», «Козацькі забави», «Галицький бал», «Подаруй дітям посмішку», «Ярмарок книг», «Обміняй цигарку на цукерку», екологічну акцію «Дім-2», щорічні студентські конференції з питань самоврядування тощо. В інститутах, факультетах ви-

даються «Студентські газети» та студентські збірки поезії. Сенат співпрацює з відділом працевлаштування університету. Щорічно проводить «Ярмарок вакансій». В інститутах, факультетах працюють комісії з питань відрахування, поновлення, та переведення студентів.

Органи студентського самоврядування в гуртожитках університету функціонують відповідно до «Положення про студентський гуртожиток Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» та «Положення про студентську раду гуртожитку».

Студентська рада гуртожитку є громадським органом самоврядування студентів і створена в кожному гуртожитку для залучення

його мешканців до проведення заходів, направлених на поліпшення житлових і санітарно-побутових умов, перепускного та санітарного режиму, про-

На фото: на прощу до Зарваниці

ведення виховної, культурно-масової, спортивної роботи й пропаганди здорового способу життя. Координує роботу студради гуртожитку профспілковий комітет студентів університету. Вона у своїй діяльності тісно взаємодіє з адміністрацією студентського містечка. Основними напрямками роботи є допомога в поселенні на початку навчального року; організація чергувань студентів (на поверхах та при вході); контроль за санітарним станом житлових приміщень і місць загального користування; організація змістовного дозвілля (змагання, турніри, вечори відпочинку); допомога адміністраціям гуртожитків у виселенні наприкінці навчального року (здача кімнат).

Міжнародне співробітництво

Проректор з міжнародного
співробітництва

Ігор Цепенда:

“Українська вища школа інтегрується у
європейський простір”

У міжнародному співробітництві головним пріоритетом університету є не тільки налагодження партнерських договірних взаємовідносин зі світом, а й виведення цих відносин на рівень освітніх проектів. Тому важливе досягнення — підписання листа з Варшавським університетом про наміри щодо започаткування спільної магістерської програми за напрямком «Історія Центрально-Східної Європи», яка дозволить найкращим студентам Інституту історії і політології отримувати диплом і Прикарпатського і Варшавського університетів. Цей початок—пілотний проект, який започаткує реалізацію подібних ініціатив за іншими напрямками підготовки.

На сьогодні в нашому університеті реалізується низка доволі амбітних міжнародних проектів.

Складовою проекту є відновлення роботи астрономічної обсерваторії на горі Піп Іван, яка в майбутньому стане навчальним центром для студентів обох навчальних закладів. На особливу увагу заслуговує також співпраця нашого університету з Агентством міжнародного розвитку США. Зокрема, перемога працівників нещодавно створеного науково-освітнього центру “Наноматеріали в пристроях генерації та накопичення енергії” в конкурсі проектів у сфері нанотехнологій дозволила їм у листопаді 2009 р. придбати на кошти іноземних партнерів пристрій для термічного аналізу та калориметрії вартістю 100 тис. дол. Згаданий пристрій значно розширює можливості наших науковців у плані здійснення фундаментальних наукових досліджень у сфері фізики.

Серед вагомих досягнень варто відзначити також отримання гранту працівниками Інституту туризму в рамках програми TEMPUS-

JPHES на створення мережі центрів дистанційного навчання і перепідготовки кадрів у галузі туризму.

Закордонними партнерами нашого університету в рамках цього проекту є вищі навчальні заклади Грузії, Білорусії, Італії, Австрії, Німеччини. Що стосується освітньої складової, опираючись на запроваджену на базі нашого університету практику, вважаємо беззаперечним підтвердженням повноцінної інтеграції української вищої школи до європейського науково-освітнього простору обміни студентами між нашими та європейськими вищими навчальними закладами. Особливо активно в цьому напрямку працюють Інститут філології та Інститут туризму, для яких як короткотермінові, так і семестрові обміни стали звичною практикою.

Також у травні цього року підписано угоду з Краківського академією імені Анджея Фриза Моджевського, яка передбачає відбуття пленерів студентами Інституту мистецтв університету в Кракові та студентами польського закладу в с. Микуличин. Доволі цікавим є починання працівників Інституту історії і політології, які впродовж кількох років спільно з колегами з Варшавського університету проводять Літню школу молодих політологів. Відповідний перелік можна було б продовжити. Подібні кроки тією чи іншою мірою простежуються в роботі інших навчальних закладів. Це дозволяє з упевненістю дивитися в майбутнє і сподіватися, що вже найближчим часом (за належної державної підтримки) українська освіта та наука зможуть стати зразком для наслідування іншим країнам.

**Найкращі „китайці” —
українці**

Ігор Гурак, завідувач відділу міжнародного співробітництва відзначає, що останніми роками відбувається активний обмін студентами. Керівництво університету робить акцент на взаємини з найближчими країнами-сусідами. Прикарпатські полоністи, тобто студенти, які вивчають польську мову, стажуються у вищих школах цієї країни. Прикарпаття ж приймає польських студентів, які вивчають українську мову. Але не лише в цьому напрямку розвивається співпраця. Так стажуються й студенти туристичного фаху. Трапляються в університеті й справді екзотичні речі. Другою мовою, яку вивчають студенти-полоністи, є китайська. І якщо в читача (як у мене, коли про це довідалася) з'явилася посмішка, то Ігор Гурак переконав, що даремно. Навчання — на найвищому рівні. Доказом є те, що два роки тому студентка III курсу нашого університету перемогла у Всеукраїнській олімпіаді з китайської мови.

Наступного року в такому суперництві повпреди Прикарпаття знову виборили призові місця. Більше того, 3 студенти університету зараз навчаються на трірічній магістерській програмі в китайських вишах. Один з них торік у Пекінському університеті удостоївся звання „Кращий іноземний студент”. Ще кілька студентів навчаються на однорічних курсах у Китаї і демонструють найкращі успіхи. 11 студентів університету, опанувавши найвищі вимоги наук, зараз змагаються за право пройти стажування в посольствах Польщі та Чехії.

Марія Зарічняк

Віхи становлення університету

Декан фізико-технічного факультету
Іван Гасюк:

"Прикарпаття завжди славилось своїми спеціалістами-фізиками, які працювали в найрізноманітніших галузях народного господарства"

Випусники фізико-технічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника завжди є бажаними фахівцями на підприємствах, у навчальних закладах міста та області, галузевих інститутах НАН України.

Як показує світовий досвід, благополуччя суспільства визначає науково-технічний прогрес. При цьому постає проблема в спеціалістах нового покоління, готових адаптуватися до насущних вимог сучасного життя. Саме таких фахівців і готують на фізико-технічному факультеті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Історія факультету бере початок 1940 року з часу відкриття в м. Станіславі Учительського інституту. 2002 року утворено фізичний факультет, який 2004 ввійшов до складу Інституту природничих наук університету. З вересня 2006 фізико-технічний факультет почав існувати як окремий структурний підрозділ університету.

Наукові розробки та досягнення вчених-фізиків університету за новизною, актуальністю, теоретичним і прикладним значенням є на рівні та перевищують світові аналоги. Яскравий приклад – роботи науковців школи ректора університету, члена-кореспондента НАН України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора фізико-математичних наук, професора Богдана Остафійчука. Під його керівництвом працює лабораторія рентгеноструктурних досліджень і технології нових матеріалів, де розробляють нові керамічні матеріали та захисні покриття для металів і сплавів, а також спільна з Інститутом металофізики НАН України лабораторія фізики маг-

нітних плівок, яка має статус Національного надбання України. В лабораторіях зроблено серйозний науковий поступ у створенні нових і вдосконаленні існуючих технологій синтезу полікристалічних феритових матеріалів з наперед заданими властивостями. Науковцями школи започатковуються фундаментальні дослідження в галузі застосування нанодисперсних матеріалів у технології джерел та накопичувачів електричної енергії нового покоління. Створення 2009 року науково-освітнього центру "Наноматеріали в пристроях генерації та накопи-

На фото: заняття проводить доцент І. Ліщинський

чення енергії" сприяє консолідації роботи науковців університету, що працюють у галузі прикладного матеріалознавства та впровадженню результатів цих досліджень в освітню діяльність фізико-технічного факультету. Висока оцінка здобутків працівників університету в матеріалознавчій галузі відображає факт створення 2009 року Відділення фізики і технології функціональних матеріалів Інституту металофізики імені Г.В. Курдюмова НАН України.

Однією з найпотужніших в Україні є Наукова школа з фізико-хімічних проблем напівпровідникового матеріалознавства під керівництвом заслуженого діяча науки і техніки України, доктора хімічних наук, професора Дмитра Фреїка. Основними науковими напрямками школи є дослідження динамічних і кінетичних ефектів у напівпровідникових системах пониженої розмірності, напівпровідникових сполук AIVBVI для пристроїв елек-

тронної техніки нового покоління. 1999 року за ініціативи професора Дмитра Фреїка на факультеті відкрито Фізико-хімічний інститут, який видає міжнародний науковий журнал "Фізика і хімія твердого тіла", що входить у перелік фахових видань ВАК України з фізико-математичних, хімічних і технічних наук. Фізико-хімічний інститут і фізико-технічний факультет є ініціатором і організатором відомих міжнародних конференцій з фізики і технології тонких плівок і наносистем, які були започатковані ще в 70-х роках ХХ ст. Науковці інституту виконують спільні міжнародні проекти.

Наукові здобутки професора Дмитра Фреїка визнані державою. Він нагороджений орденом "За заслуги III ступеня", відзнакою "За вклад у науку" Державного фонду фундаментальних досліджень МОН України, "За наукові досягнення", відзнакою державного департаменту інтелектуальної власності України.

Сучасна астрономічна наука університету представлена роботами доктора фізико-математичних наук, професора Івана Климишина. Він упродовж багатьох років розробляв тему «Історія світової астрономії», опублікував моногра-

На фото: заняття в лабораторії

фію «Історія астрономії». Заслужує на увагу його багаторічна робота з аналізу календарних систем, яка завершена публікацією монографії «Календар і хронологія». Професор Іван Климишин взяв участь у підготовці «Астрономічного енциклопедичного словника».

Віхи становлення університету

Навчальний процес на факультеті забезпечують 4 кафедри: матеріалознавства і новітніх технологій, фізики і хімії твердого тіла, теоретичної і експериментальної фізики, радіофізики і електроніки. Працює аспірантура і докторантура. За кадровим складом фізико-технічний факультет – один з найпотужніших серед підрозділів університету. Викладачі факультету – це стовідсотково кандидати і доктори наук, що мають величезні напрацювання в науковій сфері.

Пріоритет у фінансуванні віддається проектам, що мають якесь практичне чи фундаментальне значення, тому факультет активно працює над оформленням заявок на такі проекти. Це проекти і внутрідержавні, і міжнародні. За їх рахунок закуповують нове обладнання, оплачують працю науковців. Виконуються роботи з дисертаційних досліджень. Студенти мають змогу працювати над науковими темами в лабораторіях кафедр факультету і отримувати хоч невеличкі, але зарплати, які є вагомим додатком до стипендій.

Факультет знань не тільки в Україні, але й за кордоном. Випускники фізико-технічного факультету працюють у наукових закладах США, Канади, Англії, Німеччини та Росії. Співробітники кафедр факультету неодноразово стажувалися в провідних університетах світу. Факультет плідно співпрацює з відповідними факультетами інших вищих навчальних закладів. Тут створено можливості для того, щоб студенти працювали безпосередньо з викладачем-науковцем у наукових лабораторіях або займалися теоретичними проблемами фізики. Це, звичайно, приносить свої плоди — команда студентів фізико-технічного факультету неодноразово займала призові місця на Всеукраїнських та Міжнародних фізичних турнірах.

Хочеться відзначити, що за сприяння нашого ректора, члена кореспондента НАН України, доктора фізико-математичних наук, професора Богдана Остафійчука зараз фізична спеціальність не тільки в університеті, а й у місті набуває зовсім нового якісного значення.

Декан факультету математики та інформатики

Володимир Пилипів:

Суттю сьогодношньої концепції навчання на нашому факультеті є ґрунтовна підготовка майбутніх фахівців на основі математичної освіти до різних видів діяльності, таких, як практична робота в обчислювальних та комп'ютерних центрах, конструкторських бюро, комерційних і банківських установах, викладацька робота в навчальних закладах різного рівня, продовження навчання в аспірантурі та подальша наукова робота в науково-дослідних структурах. Факультет математики та інформатики утворився 2002 року внаслідок реорганізації фізико-математичного факультету, який функціонував з 1940 року.

Підготовка фахівців сьогодні ведеться за 4 напрямками: математика, статистика, інформатика, прикладна математика. До викладання спеціальних дисциплін залучають провідних учених країни.

Кращі студенти факультету активно займаються науковими пошуками, готуючи себе до продовження навчання та майбутньої наукової роботи, зокрема, беруть участь у роботі наукових конференцій, семінарів, гуртків та про-

“Математична дисципліна - універсальна”

блемних груп. Останні два роки наші студенти отримали дипломи І та Ш ступеня за участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з математики. На факультеті діє аспірантура. Видається науковий математичний журнал «Карпатські математичні публікації», зареєстрований у ВАК України як фаховий з ряду спеціальностей. Функціонує спеціалізована вчена рада для захисту кандидатських дисертацій за спеціальностями “Математичний аналіз”, “Математичне моделювання” (фізико-математичні науки); “Математичне моделювання” (технічні науки). Працюють 3 наукові лабораторії.

2009 року факультетом організовано і проведено надзвичайно потужну Міжнародну наукову конференцію «Нескінченновимірний аналіз і топологія», учасниками якої були найвідоміші фахівці цієї галузі з майже 30 країн світу. Міжнародна співпраця ведеться згідно з угодами, укладеними з Північним університетом (м. Бая-маре, Ру-

На фото: учасники міжнародної конференції “Нескінченновимірний аналіз і топологія”

мунія), Краківським університетом «AGH University of Science and Technology» (Польща), Жешівським університетом (Польща), Вищою школою економіки та інформатики в Кракові (Польща) та наукових проектів з Університетом у Люблянці (Словенія), Фондом CRNS (Франція), Фондом DAAD (Німеччина).

Віхи становлення університету

Ми маємо реальні досягнення та наукові перспективи

На фото: учасники XI Міжнародної конференції з фізики і технології тонких плівок та наносистем МКФТТПН-XI

ням ВАК України визнаний фаховим виданням з фізико-математичних, хімічних та технічних наук.

В інституті під керівництвом проф. Дмитра Фреїка успішно працює наукова школа працівників, докторантів, аспірантів, магістрантів і студентів, яка завдяки своїм працям добре відома науковій громадськості в нашій країні та за її межами. Тут підготовлено понад 700 монографій, наукових статей, авторських свідоцтв на винаходи та патентів України. На базі інституту підготовлено і захищено понад 40 кандидатських і докторських дисертаційних робіт. В інституті виконується ряд важливих міжнародних наукових проєктів: "Структура і оптоелектронні явища в наногранульованих плівках і нанокристалах телуридів свинцю та олова" (спільно з АН Білорусії), «Нові напівпровідникові матеріали на основі телуриду свинцю для термоелектричних перетворювачів енергії» (українсько-турецький науково-технічний проєкт), а також ряд наукових проєктів МОН України.

7 жовтня колектив Фізико-хімічного інституту провів спільний

Фізико-хімічний інститут при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника створено 1999 року. Його директором є відомий вчений з проблем напівпровідникового матеріалознавства, заслужений діяч науки і техніки, академік АНВШ України, доктор хімічних наук, професор Дмитро Фреїк.

Основний напрям наукових досліджень пов'язаний з фізико-хімічними основами матеріалознавства кристалів і тонких плівок напівпровідникових сполук халькогенідів металів другої і четвертої груп Періодичної системи хімічних елементів та твердих розчинів на їх основі, перспективних для активних елементів опто- і мікроелектроніки, інфрачервоної техніки та термоелектрики.

В інституті вперше в Україні розпочато систематичні дослідження методів вирощування і вивчення структури та фізичних властивостей тонких плівок цих матеріалів. Здійснено комплексне теоретичне і експериментальне дослідження дефектів атомної і кристалічної структури та електронних процесів у епітаксійних плівках при їх вирощуванні з подальшою радіаційною та термічною обробкою, легуванням, визначені технологічні умови створення гетероструктур. Перспективним у технології наноматеріалів є розроблений в інституті новий метод отримання нанокристалів напівпровідникових сполук осадженням газодинамічного потоку пари. Важливим напрямком наукових досліджень є фізичне матеріалознавство кристалічних термоелектричних матеріалів для середньої області температур. Слід відзначити цикл робіт, пов'язаних із вивченням точкових дефектів та їх впливу на фізико-хімічні властивості кристалів, що складають наукову основу

наванство кристалічних термоелектричних матеріалів для середньої області температур. Слід відзначити цикл робіт, пов'язаних із вивченням точкових дефектів та їх впливу на фізико-хімічні властивості кристалів, що складають наукову основу

На фото: професор Фреїк Д.М. з учнями в лабораторії електронної мікроскопії

керованого синтезу матеріалу з наперед заданими характеристиками. Інститут – ініціатор і організатор проведення відомих міжнародних і всеукраїнських конференцій з фізики і технології тонких плівок та наносистем, які стали фактично синтезуючим центром науки в нашій державі з цього напрямку. Фізико-хімічний інститут – засновник наукового журналу „Фізика і хімія твердого тіла”, який рішен-

українсько-турецький науковий семінар "Термоелектричні напівпровідникові матеріали: Технологія, методи діагностики, властивості, застосування".

Сьогодні колектив працює з творчим піднесенням, є реальні досягнення і наукові перспективи.

**Соколов Олександр,
учений секретар
Фізико-хімічного інституту**

Історія нового часу:

Директор Інституту історії і політології

Микола Кугутяк:

“В Україні негайно все вирішиться, якщо ми прийдемо до єдиної системи цінностей”

Про видану до ювілею книжку, написану у співавторстві з професором Петром Федорчаком та іншими авторами, яка розповідає про становлення інституту

– Книга так і називається – „Інститут історії і політології: 70 років педагогічної, наукової й громадської діяльності”. До її створення доклав зусиль чи не весь наш колектив, різні кафедри. І вона краща, ніж я собі її уявляв. Коли ми розповідаємо про зміст видання, то розповідаємо і про наш інститут. Він створений у непрості часи. За 70 років перед нами були цілі покоління. Ми не повинні забувати про них, адже без їхньої роботи, здобутків не було б сьогоднішнього Інституту. Цілком зрозуміло, що за радянських часів, у атмосфері, в якій усе це створено, історична наука була обтяжена ідеологічними догмами. Головним завданням тоді було створення історичного факультету та підготовка вчителів історії для шкіл західного регіону. Історія – складна наука для будь-яких тоталітарних режимів, адже з нею важко справлятися. У радянській системі вона стала вихолощеною в національному плані, не було багатьох значущих сторінок або їх перекручували, підтасовували, фальсифікували. Очищення від цього нашарування триває й досі, бо це є в сучасній історії відголоски старих методологічних систем і підходів. Розмова про радянську дійсність

1940 року історичний, філологічний та фізико-математичний факультети Станіславського вчительського інституту дали початок нинішньому Прикарпатському національному університету імені Василя Стефаника. На свято Покрови Пресвятої Богородиці науковий заклад, який відтоді виріс до класичного університету і став центром підготовки багатьох поколінь інтелігенції краю, відзначатиме поважне сімдесятиліття.

не була для викладачів і студентів абстрактною темою. Вони терпіли ідеологічний прес, для десятків з них бажання говорити історичну правду обернулося особистою трагедією, частина з них – переслідувані, засуджені, як, наприклад, дисидент Валентин Мороз – викладач історичного факультету. Зрозуміло, що його діяльність впливала на викладачів і студентів, для яких він був академнаставником. На сторінках книги ми згадуємо також події, пов'язані з визвольною боротьбою, намагання істориків донести до суспільства історичну правду про М. Грушевського, про українську революцію 1917–1920 рр., голодомор, насильницьку колективізацію. Все це тоді замовчували і переслідували, карали навіть за читання заборонених праць.

Нова історія інституту, університету почалася з 1991 року. Інші можливості, інше життя, нові покоління істориків. Сьогодні Інститут історії і політології – це три спеціальності: історія, політологія, міжнародні відносини, вісім кафедр. Це нова динаміка, нові ритми роботи і нові результати. За рік робиться більше ніж колись за десять років. Лише завдання залишилося таким, яким бачили його багато з наших попередників: сповідування української традиції, національної пам'яті, що завжди було характерним для галицької інтелігенції. Вона жила бідно, але ми маємо Галичину, яка вирізняється з-поміж інших історичних країв України своєю національною свідомістю, загостреним ставленням до релігії, освіти, культури. Цілі покоління галицької інтелігенції працювали через «Просвіту», кооперації, «Рідну школу», НТШ, спортивні

товариства, різні громадські організації й творили її обличчя. На початку ХХ століття держави не було, але були створені потужні структури громадянського суспільства. Ми є спадкоємцями цих традицій і маємо розвивати їх у нових умовах.

Чимало напрямків сучасної історичної науки мають центр на Прикарпатті

– Десятки прізвищ викладачів, науковців, які залишили свій слід у історії інституту, нашого краю та відомі за кордоном. Я хочу сказати про академіка Володимира Грабовецького, який і за радянських часів був народним істориком. Йому завжди вдавалося розповідати про складні речі дуже доступно. Він – один з тих, хто одного разу взявши якусь тему, зокрема опришківський рух, дослідив її від початку і до кінця. Торік академік Грабовецький видав три нові книжки, і я можу сказати, що ми повсякчас вчилися і вчимося в таких людей. Бачимо таке саме розмаїття тем досліджень і глибину їх, коли мова йде про професорів Петра Федорчака чи Олександра Карпенка, який видав історію ЗУНР у документах. На сьогодні вийшло п'ять томів збірників документів. Ні Центральна Рада, ні Директорія, ні Гетьманат, на жаль, не мають такого системного унікального археографічного видання, яке запланував і здійснив Олександр Карпенко. Він присвятив вивченню історії Західноукраїнської Народної Республіки своє життя. Наші дослідники відкрили архів ЗУНР у Ватикані. Досі не було відомо, де він знаходиться. Знайдено тисячі документів. Отже, завдяки таким людям (а біля них вирросло вже й потужне молодше

ряд напрямків історичної науки мають центр на Прикарпатті

покоління дослідників) ми рухаємося вперед. Цілі напрямки історичної науки, окремі теми мають свій центр саме в нас, на Прикарпатті, у нашому інституті. Як, наприклад, теми, пов'язані з боротьбою ОУН і УПА. Ми розширили цю проблематику і досліджуємо загалом український національно-визвольний рух на Прикарпатті у ХХ столітті, розкриваємо його в збірниках документів як явище не регіональне, а всеукраїнське. Видано два томи. На стадії завершення – третій. Серед випускників інституту – доктори наук, професори, дипломати, народні депутати, визнані педагоги. Ми ті, кого знають, з нашою школою рахуються в Україні.

Про нову систему цінностей, яка має об'єднати нас

– Прикарпатський національний університет є одним з найбільших здобутків на Прикарпатті за роки незалежності. За нами нове покоління молодих людей, які не обтяжені старими стандартами, з новим мисленням. Так хочеться думати, принаймні. Молодь завжди обстоювала ідею народу, вона – найчесніша. І ми працюємо, виховуємо це покоління, щоб так було. Україна має бути в серці і в розумі, бо це найвища суспільна цінність.

За дві тисячі років найкраще, що вигадало людство і європейська цивілізація – це християнська церква та університет. І вони сотні років йшли поруч: університети виникали при монастирях, були центрами духовності, знань, освіти, друкування, медицини. То був окремих світ, де збиралося все найпередовіше. Сьогодні вони покликані працювати для України.

Я глибоко переконаний, що історія є однією з найбільш будуючих і формуючих суспільство наук. Вона формує людину загалом, її культуру, національну свідомість, патріотизм і ту систему цінностей, за якою живемо. В ній сконцентровані всі надбання людства і окремого народу. Вона разом з мовою, куль-

турою, мистецтвом творить серце нації, її цивілізаційний набуток.

Розмірковуючи над реаліями нашої держави, переконаюся, що здебільшого причина всіх наших непорозумінь – безконечне протиборство, в основі якого є важливий момент, про який хочу сказати. Дивимось на прибалтійські держави і дивуємося, чому ці країни, територіально трохи більші за будь-яку українську область, так швидко зуміли самоорганізуватися і стали успішними. Тому, що в них сформувалась етнокультурна цивілізаційна ідентичність народу. Вони добре розуміють, чого хочуть, яка їхня система цінностей. Про це можна

За дві тисячі років найкраще, що вигадало людство і європейська цивілізація, – це християнська церква та університет

говорити дуже багато. Вони добре розуміють, що є частиною західного суспільства. Від професора до селянина добре усвідомлюють, що їхня мова, культура, історія для них є найвищою цінністю. Це фактор консолідації народу. На цьому сходяться всі. На жаль, так не є в Україні.

Отже, питання етнокультурної ідентичності – одне з найважливіших. У нас негайно все вирішиться, якщо ми прийдемо до єдиної системи цінностей, яка має нас сконсолідувати. Якщо одна частина суспільства хоче рухатися на Схід, друга – на Захід, а третя взагалі нікуди не йде, бо їй це не цікаво (в такий же спосіб обираються й політики), то маємо результат – безкінечне протиборство. Тому ще раз повторюю, що в основі всього цього є етнокультурна, цивілізаційна невизначеність. Правильно поставив питання Юрій Андрухович: українці, визначтеся, нарешті, куди йдемо, яку сповідуємо систему цінностей. Якщо ви хочете бути українським народом, то розмовою маєте вести цілком по-іншому.

Про глобальне й оригінальне

– У кінці ХІХ на початку ХХ століття перед народами світу були виклики космополітизму. Тепер ці процеси називають глобалізмом. Глобальне підминає під себе все оригінальне: культури, етноси, традиції. І це всупереч тому, що Господь створив нас різноманітними. Ми маємо підтримувати цей Божий задум, бо ми цікаві одне одному не тим, як шиемо сорочки, адже технології приблизно однакові. Культура, традиції, історія – це те, що відрізняє один народ від іншого. Тому нам усе це дуже важливо. Ми створили окремих Інститут історії, етнології і археології Карпат, щоб більше знати про самих себе. Ми виходили з того, що Прикарпаття є етнографічною базою всієї України. Такого розмаїття етнографічних груп немає ніде в Україні. У ході досліджень науковці інституту почали виходити на десятки і сотні нових пам'яток, які раніше ніхто не вивчав.

Отож, нам – 70. Але ми тільки на початку. Нам треба знову провести своєрідну етнокультурну й історичну інвентаризацію, щоб усвідомити на вищому рівні, якою багатою спадщиною ми володіємо. Усе літо працювала Карпатська археологічна експедиція в Манявському скиті. В ході досліджень виявлено фундаменти церкви Пресвятої Богородиці на горі Скит, оборонні споруди, житлово-господарський комплекс. Тут до смерті жив засновник Манявського скиту Іов Княгиницький. Цій святині наступного року – 400 літ, а традиція не втрачена. Необхідно відновити храм і впорядкувати територію.

Усе це – наші витоки, які називаються історією. Ми нині продовжуємо писати її – своїм життям, діями, позицією. Кожен зокрема і разом як єдиний народ.

**Марта
Войцехівська-Павлишин**

Скільки мов ти знаєш, стільки разів ти людина

Декан факультету
іноземних мов
Ярослав Билиця:

“Наш факультет відкриває для
молоді справжнє вікно у світ”

Факультет іноземних мов створено 1975 року. У той час на факультеті була одна спеціальність – „Англійська мова і література”.

1975 року відбувся перший випуск студентів, яким була присвоєна кваліфікація “Вчитель

На фото: доцент Я. Бистров

англійської мови та літератури”. Нині факультет іноземних мов готує фахівців за спеціальностями „Англійська мова та література”, „Німецька мова та література”, „Французька мова та література”. Випускникам факультету присвоюється кваліфікація „Філолог. Викладач двох іноземних мов та зарубіжної літератури”.

2009 року факультет повторно акредитовано за четвертим державним рівнем. Факультет підтримує тісні зв'язки з різноманітними інституціями зарубіжних держав. Серед них:

Університет Олд Домініон (Вірджинія), Сінсінаті (Огайо), Іллінойський та Кутцтаунський (США), Саскачеванський (Канада); Інститут імені Й.В. Гете, Український вільний університет (Мюнхен), Німецька академічна служба обміну (ДААД), фонд імені Ганса Зайделя, Краківський Ягеллонський університет (Польща) та ін. Протягом багатьох років на факультеті працюють викладачі з Австрії, Великої Британії, Німеччини, США, Франції. Велику допомогу викладацькими кадрами надає американський Корпус Миру. На факультеті іноземних мов у попередній період працювали доктор наук зі США Стефані Латковські,

магістр, фахівець з методики викладання англійської мови університету Джонз Хопкінз, США, Грейс Рівера. На сьогодні на факультеті працює представник Корпусу Миру США Моллі Сміт, фахівець зі США Марта Кухар та ряд викладачів з Китайської Народної Республіки, які забезпечують викладання китайської

мови (як другої іноземної мови) на спеціальності „Англійська мова та література”. Факультет і кафедри тісно співпрацюють з вищими навчальними закладами України, зокрема з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Київським

Львівським, Чернівецьким, Ужгородським та іншими університетами. Для ефективного забезпечення навчально-виховного процесу факультет іноземних мов запрошує професорів, докторів наук інших навчальних закладів. 2009-2010 н.р. на факультеті іноземних мов працюють доктори філологічних наук, професори Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Валерій Васильович Михайленко, Олександр Дмитрович Огуй, Михайло Михайлович Попович; Закарпатського державного університету Михайло Михайлович Полюжин; Київського національного авіаційного університету Артур Грантович Гудманян.

У структуру факультету входять чотири кафедри: англійської філології, німецької філології, французької філології та іноземних мов. Навчально-виховний процес забезпечує 58 викладачів, з яких 1 доктор та 29 кандидатів наук. На факультеті іноземних мов навчається 1168 студентів, з них 820 за денною та 348 за заочною формою навчання.

Студенти факультету іноземних мов активно беруть участь у різноманітних міжнародних програмах, навчаються в Австрії, Великій Британії, Німеччині, США, Китаї.

На фото: на практичному занятті

МОЛОДИЙ ПАГІН, ЩО ПРОРІС У КОЛОМІЇ

На фото: учасники діалектологічної конференції перед входом до Коломийського інституту

Якщо Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника уявити в образі могутнього дуба, який має потужні корені і крилату крону, то Коломийський інститут можна прирівняти до однієї з багатьох молодих гілочок цієї крони. І справді, інститут молодий, створений 1999 року, але, завдячуючи сімдесятилітнім здобуткам університету, його авторитетові та досвідові, поволі завойовує своє місце серед навчальних закладів на Покутті.

Нині Коломийський інститут – повноцінний вищий навчальний заклад четвертого рівня акредитації. Він розташований у Коломії, до якої ведуть транспортні артерії зі Снятинщини, Косівщини, Верховинщини, Городенківщини, Надвірнянщини. Саме вихідці з цих районів творять основний контингент наших студентів. Є студенти й з інших районів нашої області, а також зі Львівщини, Буковини, Тернопільщини, Хмельниччини, з Києва. Діяльність інституту забезпечують 3 кафедри. У навчальній бібліотеці представлено новітню літературу зі всіх спеціальностей, яких навчають у інституті.

Студенти опановують сучасну комп'ютерну техніку, що робить їх конкурентноспроможними на ринку праці. Студенти-філологи знайомляться з літературним середовищем регіону, беруть участь у виданні власної газети, в різноманітних конкурсах. Майбутні художники і дизайнери – учасники мистецьких виставок та показів. Гордістю інституту є й спортсмени, учасники і переможці престижних молодіжних спортивних змагань, зокрема, й міжнародного рівня.

Панораму студентського життя доповнюють гуртки художньої самодіяльності (спів, танці, аеробіка), які роблять роки навчання незабутніми. Інститут має стовідсоткове забезпечення студентів стаціонару гуртожитком, де є всі умови для повноцінного життя і навчання.

Золото Європи

Ми пишаємося тим, що Марія Василівна Чепіль, викладач Коломийського інституту, майстер спорту України міжнародного класу 2010 року стала чемпіоном Європи з жиму лежачи (16-й чемпіонат Європи) та встановила рекорд світу і Європи серед «MASTERS». Тепер Марія Василівна готується до чемпіонату світу з пауерліфтингу в Південно-Африканській республіці.

Жити без насильства

Коломийський інститут (спільно з владикою Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ Миколою Сімкайлом) реалізує проект «Пропередження насильства в сім'ї». Його головна мета – надання соціально-психологічної допомоги батькам, сім'ям, педагогам, практичним психологам, керівникам навчально-виховних закладів, студентам, учням у підвищенні компетентності з питань попередження сімейного насильства, зміцнення християнських моральних засад сім'ї, повернення молоді до збереження позитивних родинних традицій та створення в громаді атмосфери осуду щодо застосування насильства в сімейних взаєминах. Учасники проекту працюють з учнівською аудиторією, з їхніми батьками, учителями, керівниками дошкільних закладів, студентами. Окрім анкетування, вже проведено цикл бесід, лекцій, інтерактивних занять, конкурс дитячого малюнка «Моя сім'я», інші просвітницькі акції.

До народних джерел

У Коломийському інституті відбувся науково-практичний семінар «Психолого-педагогічні аспекти в етнокультурній традиції». До такої теми звернулися тому, що в сьогоденні глобалізованому світі цей момент є ключовим. Педагогічна

освіта потребує оновлення і поживлення. У цьому напрямі працюють науковці Коломийського інституту та їхні колеги – учасники семінару. А це майже сорок представників з різних областей України. Педагогічна наука й освітня практика переконливо показали, що найкраща школа – рідна, національна, побудована на традиціях етнопедагогіки, національної системи виховання, де діти якнайбільше дізнаються про свій народ, беруть національні і загальнолюдські духовні цінності.

Науковий центр на Покутті

Коломийський інститут молодий, але тут навчають студентів і займаються наукою. У нас діють 3 кафедри. Маємо більше ніж 20 кандидатів наук. У процесі завершення 1 докторська робота. Серед здобутків – збірник наукових статей «Інноваційні технології в сучасній педагогіці» (2007). Увагу громадськості привернув науковий збірник «Вінцензіана: Статті, листи, фрагменти творів» (2008), приурочений до 120-ліття Станіслава Вінченза; книга отримала міжнародний розголос, зокрема її було представлено в ході міжнародної конференції, приуроченої Вінчензові, яку провів наш університет. Науковці інституту опублікували низку монографій, серед яких – праці Оксани Поясик «Музична освіта та виховання учнів і молоді Галичини (20–30 рр. ХХ ст.)» та Юрія Плекана «Боротьба за реформу виборчого законодавства до Австрійського парламенту та Галицького сейму (кінець ХІХ – поч. ХХ ст.)» та ін. Доцент Микола Васильчук – один із авторів великої колективної праці «Покуття: Історико-етнографічний нарис», виданої цього року.

Серед наших здобутків кількох останніх років – конференція «Психоаналіз як спосіб самопізнання та пізнання світу. Шляхи до ідентичності: сучасний стан, проблеми та можливості психоаналізу, теоретичні аспекти та практичний досвід», проведена спільно з Українською спілкою психотерапевтів. Проведена 2008 і 2010 рр. спільно з Інститутом української мови НАН України Всеукраїнська наукова конференція «Гуцульський діалект у пам'ятках та художній літературі».

Деякі роки у нашому інституті діє Коломийський осередок Української асоціації гештальттерапії, яким керує викладач Оксана Гальчук. Цей осередок прийнято до Української асоціації гештальттерапії. Його керівник представляла Україну на XV Європейському конгресі психотерапевтів у місті Флоренція, де мала наукову доповідь.

Наталія Мочернюк,
Микола Васильчук

Складові успіху та вдосконалення

Осінні наукові традиції в Юридичному інституті

1-2 жовтня 2010 року в Юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбувся Всеукраїнський науково-практичний семінар «Охорона корпоративних прав».

Співорганізатором цього щорічного наукового заходу виступив давній і постійний партнер – Науководослідний інститут приватного права і підприємництва Національної Академії правових наук України. У науково-практичному семінарі взяли участь провідні вчені-цивілісти України і практики, які представляли відомі вищі навчально-наукові заклади та установи. До його роботи долучились академіки Академії правових наук України В.В. Луць, О.Д. Крупчан, доктори юридичних наук і професори В.А. Васильєва, М.К. Галянич, В.М. Коссака, І.М. Кучеренко, Р.Б. Шишка, О.М. Вінник та ін.

Юридичний інститут не випадково став центром проведення наукових заходів з проблем корпоративного права, оскільки на його базі сформувалась загальноновизнана івано-франківська школа з цього напрямку розвитку вітчизняного права під керівництвом В.А. Васильєвої.

У межах роботи Всеукраїнського науково-практичного семінару відбулася знакова подія для інституту – презентація підручників «Цивільне право України» (у 2-х томах) та «Корпоративне право України». Адже багато представників професорського-викладацького складу кафедр цивільного права і судочинства Юридичного інституту стали основними співавторами цих видань.

З року в рік науково-практичний семінар залучає до своєї роботи все більшу кількість як досвідчених, відомих науковців, так і аспірантів, молодих наукових співробітників.

Юрій Микитин

Заступник декана економічного факультету
Юрій Копчак:

«Наш пріоритет - висока культура міжнародних взаємин»

Система виховання студентів економічного факультету враховує пріоритети духовності українського народу, місцеві традиції, раціональні особливості в роботі університету та факультету. Пріоритетним напрямком у виховній роботі деканату, академнаставників та викладачів кафедр факультету зі студентами є державницьке і контрольне виховання. Щоб формувати в студентів національну позицію і свідомість, академ-

ки різних національностей, то у виховній роботі викладачів факультету зі студентами під час проведення лекцій та заходів виховного впливу акцентується увага на досягненні високої культури міжнародних взаємин, основою яких є національна рівність, взаємна толерантність та повага до мови і культури іншої нації. Виховний процес на факультеті передбачає єдність загальнолюдської і національної культури.

Провідними напрямками виховної роботи зі студентами факультету є моральне, естетичне, фізичне, а також трудове виховання та робота за професійним спрямуванням. З цих напрямків виховної роботи проводять тематичні вечори відпочинку до Дня студента, тижня факультету, змагання-конкурси команд «КВК», екскурсії в обласний краєзнавчий музей та Манявський скит, стародавні замки Львівщини, на виставки художників Прикарпаття, культпоходи в обласний музично-драматичний театр, відвідування концертів провідних естрадних артистів України.

Традиційним стало відвідування шкіл-інтернатів для дітей-сиріт, а також збір гуманітарної допомоги для їх вихованців. 17 грудня 2009 року делегація економічного факультету на чолі з деканом факультету Михайлом Романюком та його заступником з виховної роботи Юрієм Копчаком відвідали Гвіздецьку школу-інтернат, учням якої було надано гуманітарну допомогу на суму 4500 грн.

Студенти факультету приділяють велику увагу спортивно-масовій роботі. Факультет нагороджений кубком за 2 місце в спартакіаді університету за 2009 р. Футбольна, баскетбольна та волейбольна команди посіли перші місця в загальноуніверситетській спартакіаді з цих видів спорту.

Щодо роботи за професійним спрямуванням, то слід зазначити, що вона передбачає ряд заходів щодо формування почуття гордості за обрану професію економіста, спеціаліста фінансово-кредитної та обліково-аудиторської справи. Ввійшло в практику проведення на факультеті зустрічей з керівниками банків, директорами провідних підприємств та установ Івано-Франківська, Калуша, Коломиї, Долини, де проходять навчально-виробничу практику студенти випускних курсів факультету.

На фото: день відкритих дверей на економічному факультеті (квітень 2010 р.)

наставники проводять лекції та бесіди тематичного спрямування: «Державність України: минуле, сучасне, майбутнє», «Українська Повстанська Армія: люди, події, історія», надають допомогу студентам у вивченні Основного Закону держави – Конституції України. В академічних групах проведено обговорення лекцій та бесід викладачів і кураторів «Загальні засади конституційного ладу в Україні», «Права, свободи та обов'язки громадянина України», «Президент України», «Кабінет Міністрів України» тощо. На патріотичну тематику передбачені зустрічі з учасниками національно-визвольних змагань, провідними фахівцями банківської і аудиторської справи, керівниками економічних відділів обласної і райдержадміністрації, керівниками підприємств і фірм. Формування рис українського патріотизму та почуття гідності громадянина незалежної України пов'язане з вихованням поваги в студентів до символів і атрибутики України, зокрема, до Гімну, Прапора, Герба.

Оскільки серед студентів економічного факультету є представни-

40-річчя дендропарку

30 вересня 2010 року в приміщенні актового зали Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбулися урочистості, присвячені 40-річчю від дня заснування Дендрологічного загальнодержавного парку «Дружба» імені З. Павлика.

На фото: учасники конференції під час презентації дерев'янистої та трав'янистої флори

З привітальним словом до присутніх звернувся проректор з наукової роботи Іван Миронюк. Директор Ботанічного саду, науковий співробітник Тетяна Козак розповіла історію його заснування та розвитку. Вона зазначила, що перші посадки дерев і кущів проводили на початку 70-х років минулого сторіччя. Сьогодні тут зростають представники 204 токсонів дерев і чагарникових рослин (голонасінних—49, покритонасінних—155). Серед голонасінних 23 види і 26 декоративних форм, а серед покритонасінних — 140 видів і 15 форм.

На території зростає ряд рідкісних і екзотичних видів та колекційний фонд трав'янистої флори відкритого ґрунту, який нараховує 268 аборигенних та ін-

тродукованих видів і близько 250 сортів і форм. Трав'яниста флора відкритого ґрунту — це колекція лікарських, сільськогосподарських та квіткових і декоративних рослин. Деревна і трав'яниста флора парку нараховує більше 700 видів, різновидів, форм і сортів.

Працівники проводять наукову роботу з інтродукції, акліматизації та розмноження деревних і трав'янистих видів як аборигенної, так й інтродукованої флори.

Іншим важливим на-

прямком є селекція сільськогосподарських культур.

Про організаційно-правові аспекти діяльності дендропарку доповіли заступник директора Інституту природничих наук Віктор Случик і професор, завідувач кафедри агрохімії і ґрунтознавства Мирослав Волощук.

Доцент Наталія Шумська зупинилася на різноманітності флори Івано-Франківської області, її видах, що поповнюють золоті фонди Червоної книги України, ролі ботанічного саду в їх збереженні.

Серед запрошених гостей і учасників конференції зі щирим вітанням на адресу колективу Дендрологічного парку виступили вчений секретар ради ботанічних садів та дендропарків України, старший науковий спів-

робітник Н. Трофименко; директор Ботанічного саду Хмельницького національного університету, доцент Л. Казімірова; професор кафедри екології Івано-Франківського національного університету нафти і газу Я. Гладун; завідувач кафедри фармації Івано-Франківського медичного університету, доктор фармацев-

На фото: учасники конференції під час огляду дендрарію

тичних наук, професор А. Грицик.

Перед святковим концертом з привітальним словом виступив ректор університету, професор Богдан Остафійчук. Далі відбувся концерт і презентація колекції лікарських рослин. Під час огляду дендрарію присутні слухали цікаві доповіді доцента Віри Буняк, наукових співробітників Оксани Куцели і Володимира Куліша.

Тетяна Козак,
директор Ботанічного саду

Студентський профком

Двері профспілки завжди відчинені для відвідувачів, вуха завжди вдячні за похвалу та пропозиції, а руки готові до співпраці.

На фото: студентський профком

Про діяльність

Профком студентів створений і покликаний захищати права студентів та по-різному допомагати їм. Про поселення в гуртожитки, про неординарні ситуації, які бувають у нас, маємо безліч неповторних історій. Бувають веселі, іноді — з гіркотою суму. Але стараємося допомогти всім, а особливо тим, хто найбільше потребує цієї допомоги.

Про команду

Профком студентів став також своєрідним місцем зустрічі талановитих, активних і творчих людей. І особисто я тішуся, що в нас в університеті є така організація, куди можуть прийти всі охочі, щоб самореалізуватися.

Профком студентів складають не тільки виборні профоргани факультетів та інститутів, але й просто активні люди, з якими ми постійно співпрацюємо. Нам часто допомагають у різних напрямках роботи (організація свят, соціальна робота) дівчата і хлопці з Інституту мистецтв, з філософського, фізико-технічного, історичного та інших факультетів. Свідченням цього може стати конкурс "Міс Прикарпатський університет — 2010". Ми акумулювали зусилля профоргів, активістів і отримали надзвичайне свято.

Дарія Тижбіряк,
студентка III курсу
Інституту історії і політології

Університет починається з наукової бібліотеки

Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника була заснована 1946 року як бібліотека тодішнього Станіславського учительського інституту.

З 1950 року вона була бібліотекою педагогічного інституту.

Вже в незалежній Україні 1992 року стала бібліотекою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, а 2000 року їй надано статус наукової.

Основним видом діяльності бібліотеки є забезпечення навчального процесу та науково-дослідної роботи викладачів і студентів, організація та проведення конференцій, тематичних виставок, презентацій книг, літературних вечорів,

диспутів, усних журналів тощо. Доброю традицією в просвітницькій роботі бібліотеки стало проведення презентацій книг викладачів вишу, письменників і краєзнавців.

Бібліотечний фонд комплектується літературою з питань педагогіки, психології, філософії, природничих наук, музики, фізичного виховання, філологічних наук тощо. Фонд універсальний, загальна кількість — 679 133 примірників українською, російською, англійською, німецькою, французькою, польською та іншими іноземними мовами, в тому числі 40 817 журналів (з них 7 430 іноземними мовами), 12 240 назв газет (601 комплект), 155 542 примірники навчальної літератури, 451 513 — наукової літератури, 71 097 примірників художньої літератури, 34 627 — іноземних та 20 000 нотних видань.

З ініціативи ректорату 1993 року в Прикарпатському університеті було відкрито кабінет україніки, де відвідувачі мають доступ до ін-

формації про Україну в зарубіжних та еміграційних виданнях різних років, значна частина яких перебувала в спецсховищах у радянські часи. Значну частину дорогої літератури отримано в дар від нашого земляка, колишнього директора бібліотеки Конгресу США В. Ясінського. 2005 року в Науковій бібліотеці розпочалося впровадження автоматизованої бібліотечної системи «УФД/Бібліотека», мета якої — автоматизація всіх основних виробничих процесів бібліотеки, покращення якості обслуговування читачів і розширення списку послуг бібліотеки. Електронний каталог налічує 250 000 записів найменувань книг, періодичних видань, авторефератів дисертацій.

30 серпня 2010 року відкрито нову читальну залу фізикоматематичних та економічних наук на 55 посадкових місць, з яких 25

На фото: нова читальна зала

обладнано комп'ютерами, забезпечено місця для роботи користувачів з ноутбуками тощо. Також здійснено модернізацію локальної мережі в читальних залах філософсько-психологічних наук, слов'янських мов, Інституту природничих наук, Юридичного інституту та Інституту туризму, завдяки чому доступ до програмного забезпечення «УФД/Бібліотека» отримали віддалені підрозділи бібліотеки.

На сьогодні головною метою діяльності Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника є кардинальні завдання, які ставляться перед будь-якою університетською бібліотекою — сприяння справі становлення висококваліфікованих фахівців, виховання в молоді кращих людських та громадянських якостей, розширення інтелектуальних здібностей.

Михайло Бігусяк, директор Наукової бібліотеки

Відновлення традицій

2004 рік. Родзинкою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника стає відновлення студентами в нашому місті традиції Галицьких балів, яка сягає XVIII століття. Засновники — ректор університету,

професор Богдан Остафійчук і режисер балу, заслужений працівник культури України, доцент Лілія Борисевич.

Танці, музика, оперний спів, розмаїття реверансів, цікава хореографія, пов'язана з майстер-класами, які проводить танцмейстер балу Василь Шеремета — усе це становить елітне мистецтво, притаманне Галичині, і має назву Галицький бал.

Наш кор.

Нашим пріоритетом освіти є розвиток особистості

За останні три роки підготовку на курсах пройшли понад півтори тисячі випускників загальноосвітніх шкіл області. До 95% з них вступають у Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

Все починалося з підготовчого відділення при Івано-Франківському педінституті, яке було створене 1969 року. Його основне завдання – здійснення підготовки робітничої та сільської молоді до вступу у вищий навчальний заклад. З 1992 року тут розпочато підготовку української молоді, яка проживала за межами незалежної України. Для слухачів організовано поглиблене вивчення шкільного курсу української мови, літератури, історії України та українознавства з метою вступу на навчання в Прикарпатський університет імені Василя Стефаника.

1991 року при університеті створено факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів. Спочатку його слухачами були директори, їх заступники та вчителі загальноосвітніх шкіл.

У зв'язку з потребами, що виникли на ринку праці в західному регіоні України, 1993 року одержано ліцензії і розпочато на факультеті перепідготовку фахівців зі спеціальностей «Облік і аудит», «Менеджмент організацій», «Психологія». Деканом факультету став Василь Хрущ, кандидат педагогічних наук, професор.

Забезпеченню якісної підготовки абітурієнтів до вступу у вищі навчальні заклади сприяли створені 1994 року платні підготовчі курси. Зміст навчання та форми контролю визнача-

ються програмами та навчальними планами, розробленими відповідно до рекомендацій МОН України. Навчальний процес забезпечують кваліфіковані викладачі університету, які мають досвід роботи з абітурієнтами, та кращі вчителі шкіл і гімназій області. Працюють 8-, 5-, 3-місячні підготовчі курси.

2006 року до факультету підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів приєднано підготовче відділення та курси доуніверситетської підготовки і створено Інститут доуніверситетської та післядипломної освіти. Його директором призначено Ігоря Іванцева, кандидата історичних наук, професора. А вже в червні 2009 року Інститут доуніверситетської та післядипломної освіти знову реорганізований у Центр післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки.

За останні 3 роки перепідготовлено 437 фахівців (практичних психологів–86, менеджерів-економістів–139, бухгалтерів-економістів–212). Аналіз працевлаштування випускників свідчить, що понад 70 % з них працюють відповідно до одержаної кваліфікації і зарекомендували себе добрими фахівцями.

Керівництвом розроблено цілісну програму діяльності, заклад включився в модернізацію системи освіти відповідно до вимог часу та інтеграції до європейського освітнього простору. В організації навчально-виховного процесу розвиток особистості з врахуванням її інтересів та уподобань визнано пріоритетним завданням системи освіти. Відбулася переорієнтація навчально-виховного процесу з вузькопредметного характеру викладання на розвиток загальної культури та інтегрованої наукової форми мислення слухачів і студентів, формування в них сучасних уявлень про структуру і цілісний зміст системи наук.

Зіновій Горішний,
директор Центру
післядипломної освіти

За ними мужність, сила, воля

Є в Прикарпатському національному університеті спортсмен, до перемоги якого ми вже звикли. Це студент II курсу факультету фізичного виховання, боксер Віталій Мєрінов. Він торік завоював усі титули,

які тільки можливі в кікбоксингу.

Ось і цього року Віталій не став порушувати традицію і порадував нас відмінними результатами. Другий рік поспіль він став переможцем Кубка України, який відбувся 25-27 вересня в Павлограді, а вже 2-3 жовтня знову переміг на Міжнародному турнірі з боксу між збірними командами України і Марокко, що проходив у Івано-Франківську. Далі в планах Віталія підготовка до чемпіонату світу з кікбоксингу, який незабаром відбудеться в Німеччині.

2—3-го жовтня відбулась відкрита першість університету з гирьового спорту, в якій брали участь спортсмени Івано-Франківська, Долини, Надвірної, Коломиї, Тисмениці. У впертій боротьбі наша команда виборола загальнокомандне I місце, а переможці змагань Василь Бурдун та Василь Кандиба (Інститут мистецтв), Ігор Іванишин (фізико-технічний факультет) вперше виконали норматив кандидата в майстри спорту України. Слід відзначити, що призерами стали також Олександр Мельникович, Іван Федорчук (філософський факультет) і Віталій Бурмістров (Інститут історії і політології).

Гирьовий спорт у університеті почав розвиватися два роки тому з приходом тренера вищої категорії, чемпіона світу та Європи Ярослава Соколенка, який (за сприяння ректора нашого університету Богдана Остафійчука) створив в університеті один з найкращих у місті центрів атлетизму.

**Степан Хопта, директор
спортклубу «Наука»**

“Покрова накриває траву листям, землю
снігом, воду – льодом,
а дівчат – шлюбним вінцем”

14 жовтня – свято Покрови Пресвятої Богородиці. Це свято козацьке і загальноукраїнське. Покрова – час, коли замирає природа, земля починає покриватися листям та першим снігом. Тому дослідники вбачають у цьому святі відгомін культу Сонця та Матері-Землі. Сонце щодня заходить за Землю, яка його “покриває”, а вранці знов “народжує”. Звідси й уявлення про вічне воскресіння та Землю-Покрову і Богородицю Діву. Саме Жінці-Матері, Землі-Берегині, Богородиці Діві Покрові поклоняються козаки. Оскільки смерть чекала воїнів на кожному кроці, вони завжди носили із собою грудку рідної землі, щоб вона оберігала їх у військовому поході. А коли козак гинув, то побратими посипали могилу цією землею.

У Карпатській Україні до Покрови остаточно поверталися

всі пастуші отари з полонин і завершували останню мандрівку чумаки. Тому й казали: “Прийшла Покрова – сиди, чумаче, вдома”.

Українці знали, що воїни безсмертні. Із землі народжується людина-сонце і в землю вона й повертається, щоб прийти у світ знову. Недарма саме свято Покрови вважається днем заснування армії ОУН-УПА 1942 року, що є ніби спадкоємицею лицарських традицій минулих часів.

На Покрову впродовж усього дня спостерігали за погодою. Якщо з півдня дув низовий вітер, то зима буде теплою, якщо дув вітер із півночі – холодною, із заходу – сніжною. Коли протягом дня вітер змінює напрям, то й зима буде нестійкою. Якщо на Покрову листя з вишень не опало, сніг не випав, то зима буде теплою.

Храм відродився на місці зруйнованих 1946 року монастиря та церкви

На фото: відкриття храму

Новоосвячена церква

У День Різдва Пресвятої Богородиці в Івано-Франківську відкрита і освячена Владикою Володимиром Війтишиним, Єпархом Івано-Франківської УГКЦ церква, названа на честь Божої Матері. Близькість Божого Храму до потужного і розвинутого освітянського центру, яким є Прикарпатський національний університет, сприяє формуванню і становленню єдиного духовно-просвітницького осередку виховання студентської молоді Прикарпаття, адже недарма його називають “університетським”.

На фото: слово ректора до мирян

Засновник видання - Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (ректор - член-кореспондент НАНУ, доктор фізико-математичних наук, професор **Богдан Остафійчук**)
Відповідальні за випуск:
Марта Войцехівська-Павлишин,
Любов Максимів
Верстка і дизайн: **Микола Пікуляк**

Газета зареєстрована обласним управлінням у справах преси та інформації Івано-Франківської облдержадміністрації від 29.08.2005р.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації № 555, серія ІФ

Редактор - кандидат філологічних наук **Любомир Кліч**
Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції